

Taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toiminta v.1958

Julkaisut

Monthly Bulletin'ia julkaistiin vuoden aikana entiseen tapaan. Tilasto-osastossa tehtiin vuoden kuluessa joukko uudistuksia. Lehden pääkirjoituksissa "Recent Developments" on käsitelty ajankohtaista taloudellista kehitystä. Taka-artikkeleissa on käsitelty Suomen Pankin toimintaa, ulkomaankauppaa, maataloutta, kaivosteollisuutta, voimataloutta, maksutasetta, valtion taloutta, kansantuloa, työvoimaa, bruttoinvestointeja ja puunjalostusteollisuuden laajennuksia.

Lehteä ilmestyi vuodelta 1958 yhteensä 12 numeroa, joiden koko oli 24 sivua. Lehden painos on ollut 4 000 kpl.

Suomen Pankin vuosikirja - sen 38. vuosikerta - julkaistiin lähes entisessä muodossaan. Uutena lukuna kirjaan liitettiin selvitys Suomen suhteista kansainvälisiin rahalaitoksiin. Kirja ilmestyi jälleen kolmena yksikielisenä painoksena. Suomenkielinen painos oli 600 kpl, ruotsinkielinen 350 kpl ja englanninkielinen 800 kpl, eli painos yhteensä 1 750 kpl.

Laitoksen tutkimusten A-sarjassa julkaistiin kaksi nidettä Taloudellisia Selvityksiä 1958. Nide I julkaistiin alaotsikolla "Suomen talous verrattuna muiden Pohjoismaiden talouteen" ja se sisälsi seuraavat kirjoitukset: vt. professori Wahlbeckin "Kansantulo ja investointi", toimistopäällikkö Kankkusen "Julkinen talous", tri Suomelan "Maatalous", lis. Paunion "Teollisuuden tuotantokustannukset ja kilpailukyky", lis. Viidan "Elintaso" sekä osastopäällikkö Laurilan "Tulonjako ja tuottavuus". Julkaisuun suomenkielinen painos oli 1 500 kpl ja ruotsinkielinen 500 kpl.

Loppuvuonna julkaistu nide II sisälsi seuraavat kirjoitukset:
lis. Linnamon "Suomen käteismaksuvälinevaranto ja maksuvälinevarantotase vuosina 1948-1957", lis. Laaton "Suomen ulkomaankaupan vaihtosuhteen kehityksestä vuosina 1951-1957", lis. Helelän "Palkkatulojen kehityksestä Suomessa", kauppat.kand. Wikmanin "Obligaatioluotto Suomessa sodanjälkeisinä vuosina" sekä maist. Laguksen "Hinnat ja palkat vuosina 1957 ja 1958". Tämän niteen suomenkielinen painos oli 1 000 kpl ja ruotsinkielinen 400 kpl.

B-sarjassa julkaistiin laitoksen entisen tutkijan, tri Björkqvistin tutkimus "Prisrörelser och penningvärde i Finland under guldmyntfotsperioden 1878-1913". Painos oli 400 kpl.

Professori Rossin teoksesta "Suomen luottojärjestelmä ja rahalaitosten luotonantokyky", jonka ensimmäinen painos oli jo pitemmän ajan ollut loppuunmyytyinä, otettiin toinen, muuttamaton painos 1 000 kappaleena.

Tutkimuslaitos on, niin kuin aikaisemminkin, osallistunut Eduskunnan pankkivaltuusmiesten kertomuksen sekä Suomen Pankin vuosikertomuksen laadintaan ja hoitanut jälkimmäisen julkaisun jakelun.

Tiedotustoiminta ja tilastotyö

Laitos on entiseen tapaan avustanut johtokuntaa hankkien sen käyttöön tarvittavaa aineistoa ja suorittaen pääjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten antamia erikoistehtäviä.

Laitos on edelleenkin informoinut Kansainvälistä Jälleenrakennuspankkia ja Kansainvälistä Valuuttarahastoa Suomen taloutta koskevissa kysymyksissä sekä toimittanut näiden sekä Yhtyneiden Kansakuntien käyttöön niiden julkaisuissa ja tutkimuksissa tarvittavaa aineistoa. Mainittakoon myös täällä käyneille sekä Valuuttarahaston että Jälleenrakennuspankin delegaatioille annettu informaatio Suomen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuslaitoksen hankkima ai-

neistoa hyväksikäyttäen Kansainvälinen Järjestelypankki julkaisi maaliskuussa niteen "Finland, Monetary and Economic Situation, 1948-1957". - Vastaanvanlaista informaatiota on annettu monille muillekin kansainvälisille elimille, ulkomaalaisille pankeille, ulkomaalaisille tutkijoille jne. Kotimaassa on tietoja välitetty Tilastolliselle päätoimistolle ja sen julkaisuihin, valtion virastoille ja laitoksille, pankeille jne.

Laitoksen tehtäviin säännöllisesti kuuluvista tilastotöistä ovat suurimpia edelleenkin olleet, lukuun ottamatta äsken mainittujen kansainvälisille elimille laadittavia tilastoja, Suomen Pankkia ja rahamarkkinoita koskevat tilastot, maksutaseen laatiminen, luottovolyymilaskelmat, laskelmat rahoitusvirroista sekä laskelmat valtion kassatuloista ja -menoista. Luottovolyymilaskelmat vuodelta 1957 julkaistiin Taloudellisten selvitysten 1958:II liitetäuluina.

Laitos on edelleenkin hoitanut Suomen edustuksen pohjoismaisessa luottomarkkinatilastokomiteassa, jossa virallisena edustajana on ollut tri Valvanne. Komitealla ei kertomusvuonna ollut kokouksia.

Tutkijoiden työskentely

Lis. Paunion väitöskirja "Tutkimus avoimen inflaation teoriasta" valmistui syyskuussa, jolloin hän jätti sen valtiotieteelliselle tiedekunnalle. Painoluvan saanti lykkääntyi vuoden 1959 puolelle.

Lis. Viita jatkoi väitöskirjatutkimustaan aiheesta "Maatalous- ja teollisuustuotteiden tuotantokustannushinnat Suomessa vuosina 1953-1958 verrattuna kansainvälisen kaupan hintoihin". Tutkimus oli vuoden päättyessä miltei valmis.

Lis. Linnamo on jatkanut rahoitusvirtoja Suomen kansantalou-

dessa koskevaa väitöskirjatutkimustaan. Tutkimukseen liittyvinä osatöinä hän on julkaissut mm. seuraavat kirjoitukset: "Suomen käteismaksuvälinevaranto ja maksuvälinevarantotase vuosina 1948-1957" (Taloudellisia Selvityksiä 1958:II), "Pankkisektori kansantalouden kirjanpitojärjestelmissä" (Liiketaloudellinen Aikakauskirja II), "Rahamarkkinain indeksiehtojärjestelmä" (Kansallis-Osake-Pankin Taloudellinen katsaus 2) ja "Rahamarkkinain indeksiehton käyttö ulkomailla" (Rahamarkkinain indeksiehtokomitean mietinnön liite 2). Lis. Linnamo lähinnä on johtanut ja valvonut sekä luottovolyymitilaston että Pohjoismaisen rahamarkkinatilaston laadintaa tutkimuslaitoksessa.

Lis. Laatto on siirtynyt tutkimaan Suomen ulkomaankauppaa, vaihtotasetta sekä viennin ja tuonnin koostumusta kansantulon muutosten kannalta. Aiheeseen liittyi hänen kirjoituksensa "Suomen ulkomaankaupan vaihtosuhteen kehityksestä vuosina 1951-1957" (Taloudellisia Selvityksiä 1958:II).

Lis. Helelä on jatkanut palkkoja ja palkkapolitiikkaa Suomessa koskevaa väitöskirjatutkimustaan. Tähän liittyi hänen kirjoituksensa "Palkkatulojen kehityksestä Suomessa" (Taloudellisia Selvityksiä 1958:II).

Tutkimustöidensä sekä saamiensa erillistehtävien lisäksi ovat kaikki tutkijat osallistuneet taloudelliseen informointiin. Ns. sektorijakoa on jatkuvasti ylläpidetty ja kuukausittain on laadittu sektorikatsaus, joka on toimitettu johtokunnan käyttöön. Laitoksen johtaja sekä tutkijat ovat pitäneet lukuisia taloudellisia kysymyksiä käsitteleviä esitelmiä. Tutkijat ovat myös avustaneet erinäisiä taloudellisia viikko- ja aikakausjulkaisuja.

Tri Valvanne otti osaa Pohjoismaiseen keskuspankkikokoukseen Reykjavik'issa kesäkuussa. Lis. Linnamo oli yhtenä Suomen

edustajana kansantulotilaston Pohjoismaisen valtuuskunnan kokouksessa Helsingissä helmikuussa. Lis. Helelä oli Suomen ECOSOC-valtuuskunnan asiantuntijajäsenenä Genevessä heinä-elokuussa. Mais. Lassila oli yhtenä Suomen edustajana ECE:n kaupanedistämiskomitean kokouksessa Genevessä loka-marraskuussa.

Tri Valvanne toimi ns. kolmen miehen toimikunnan jäsenenä tammi-helmikuussa sekä koko vuoden pankin edustajana työllisyyskertomustoimikunnan jäsenenä, lis. Linnamo toimi indeksiehtokomitean sihteerinä tammi-toukokuussa sekä hinnanmuodostuskomitean sihteerinä niin ikään tammi-toukokuussa, lis. Viita toimi maatalouden yhteistyövaliokunnan jäsenenä, lis. Laatto toimi ns. kolmen miehen toimikunnan sihteerinä tammi-helmikuussa, vientimaksuneuvottelukunnan sihteerinä elokuusta lukien sekä puolustustaloudellisen suunnittelukunnan rahoitusjaoston sihteerinä koko vuoden ja maist. Lassila toimi liikevaihtoverokomitean sihteerinä huhtikuusta lukien.

Kirjasto

Laitoksen kirjaston luetteloon merkittiin vuoden aikana 371 uutta nidosta, joten vuoden lopussa kirjaston kokonaismäärä oli 10 643 kpl. Uusista nidoksista oli ostettuja 132 kpl, sidottuja aikakauslehtivuosikertoja 53 kpl, virallista tilastoa 15 kpl, sidottuja vuosikertomuksia 28 kpl ja sekalaisia julkaisuja 143 kpl. Kirjastolle on saapunut säännöllisesti 210 ulkolaista ja 56 kotimaista aikakauslehteä ja -kirjaa. Ulkomaisista lehdistä oli 66 ja kotimaisista 45 kpl maksettuja. Loput on saatu vaihto- ja ilmaiskappaleina. Kirjastolle tarpeetonta venäjän-, espanjan- ja portugalinkielistä kirjallisuutta on edelleenkin lahjoitettu Yliopiston kirjastoille.

Kansamme Talouden entisestä huoneistosta saadusta arkistoti-

lasta (275 hyllymetriä) on käyttämättä enää n. 10 metriä. Tähän arkistoon on sijoitettu mm. Suomen Pankin historiikit, julkaisusarjat A ja B, vuosikirjat sekä Kansamme Talouden jäämistö. Setelipainon holveihin on jatkuvasti siirretty vanhinta kirjallisuutta.

Henkilökunta

Tri Valvanne oli osittain virkavapaana tammikuun ensimmäisen kolmanneksen oltuaan määrättyä pääministerin sihteeriksi.

Kauppat. maist. Jaakko Lassila otettiin tutkimuslaitoksen ylimääräiseksi tutkijaksi toukokuun alusta lukien ja hän suoritti kauppat. lisensiaatin tutkinnon vuoden vaihteessa.

Maist. Luukko oli virkavapaana maaliskuun alusta lukien saatuaan YK:n stipendin ECE:n sihteeristön opintokursseille Geneveen vuoden ajaksi.

Ylimääräinen tutkija, ekonomi Vikman (nyttemmin Vailahti) suoritti toukokuussa kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon.

Tutkimuslaitoksen ylimääräiseksi nuoremaksi aktuaariksi otettiin huhtikuun puolivälistä lukien maist. Elisabeth Elfvengren.

Laitoksen toimenhaltijoiden lukumäärä oli vuoden lopussa 27.

16.2.1959.

Heikki Valvanne.